

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/106/2013
Identifikačné číslo spisu:	7013200224
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7013200224.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci navrhovateľky: N. M., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku invalidného dôchodku považovaného za starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11.júna 2013, č. k. 5Sd/18/2013-15, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, z 11.júna 2013, č. k. 5Sd/18/2013-15, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX z 06.decembra 2012 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX z 06.decembra 2012, ktorým odporkyňa podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.461/2003 Z.z.“) a § 1 Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2013 (ďalej len „Opatrenie“) zvýšila od 1. januára 2013 invalidný dôchodok navrhovateľky, ktorý sa podľa § 293ac ods. 1 zákona považuje za starobný dôchodok, o 10,10 € na 323,70 € mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom na preskúmanie rozhodnutia odporkyne domáhala, aby jej invalidný dôchodok bol zvýšený rovnako ako starobné dôchodky, teda o sumu 11,20 €. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľke bol invalidný dôchodok priznaný od 02.05.1989 a že navrhovateľka po dovŕšení dôchodkového veku o priznanie starobného dôchodku nepožiadala. Jej invalidný dôchodok sa v zmysle § 293ac ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. za starobný dôchodok iba považuje, a to na účely jeho výplaty z fondu starobného poistenia. Na tom základe krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa rozhodla o zvýšení invalidného dôchodku navrhovateľky o sumu 10,10 € v súlade s Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním. Namietla, že ak prekvalifikácia invalidného dôchodku na starobný dôchodok mala byť vykonaná len na účely rozpočtu, neuvádzala by sa v rozhodnutiach odporkyne o prideľovaní a úprave dôchodku. Ako 75-ročná sa už považuje za starobnú dôchodkyňu. Žiadala preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a priznal jej zvýšenie podľa § 1 písm. a) Opatrenia.

Odporkyňa nepovažovala odvolanie navrhovateľky za opodstatnené, trvala na správnosti svojho rozhodnutia. Poukázala i na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Sdo/19/2007 z 28.júna 2007 a 4So/14/2006 zo 17.mája 2007, v zmysle ktorých znenie ustanovenia § 263 ods.9 zák. č. 461/2003 Z.z., neupravuje zánik nároku na invalidný dôchodok z dôvodu dosiahnutia veku potrebného pre vznik nároku na starobný dôchodok a preto invalidný dôchodok naďalej patrí ako dôchodok invalidný. Navrhla preto napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie odporkyne bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť.

V konaní podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. je predmet súdneho konania vymedzený tým, čo bolo predmetom rozhodnutia, napadnutého opravným prostriedkom. Inými nárokmi, než boli riešené napadnutým rozhodnutím, sa súd zaoberať nemôže.

Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia odporkyne o zvýšení invalidného dôchodku navrhovateľky od 1. januára 2013.

Podľa § 1 opatrenia Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2013 dôchodková dávka v roku 2013 sa zvyšuje takto:

- a) starobný dôchodok o 11,20 €,
- b) starobný dôchodok vyplácaný v sume jednej polovice o 3,50 €,
- c) predčasný starobný dôchodok o 11,50 €,
- d) predčasný starobný dôchodok vyplácaný v sume jednej polovice o 4,10 €,
- e) invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, invalidný dôchodok podľa § 266 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a sociálny dôchodok o 10,10 €,
- f) invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, invalidný dôchodok podľa § 266 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a sociálny dôchodok vyplácaný v sume jednej polovice o 3,60 €,
- g) invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70% o 5,90 €,
- h) invalidný dôchodok priznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70% vyplácaný v sume jednej polovice o 2,40 €,
- i) vdovský dôchodok a vdovecký dôchodok o 7,30 €,
- j) vdovský dôchodok a vdovecký dôchodok vyplácaný v sume jednej polovice o 3,20 €,
- k) sirotský dôchodok o 3,90 €,
- l) sirotský dôchodok vyplácaný v sume jednej polovice o 1,90 €.

Podľa § 82 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. na zvýšenie dôchodkovej dávky je rozhodujúca mesačná suma dôchodkovej dávky vyplácaná ku dňu, od ktorého sa zvyšuje.

Z obsahu spisového materiálu vrátane administratívneho spisu odporkyne mal odvolací súd preukázané, že navrhovateľka je od 02.05.1989 poberateľkou invalidného dôchodku, priznaného podľa § 29 zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, teda podľa právneho predpisu platného do 31.decembra 2003. Pre výšku invalidného dôchodku jej bola zhodnotená celková doba 37

rokov zamestnania, vrátane tzv. pripočítanej doby od vzniku invalidity do dovŕšenia dôchodkového veku. Vzhľadom na to, že vychovala dve deti, vek potrebný pre nárok na starobný dôchodok (55 rokov) navrhovateľka dosiahla dňom 20. februára 1994. O priznanie starobného dôchodku však nepožiadala.

Podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 263 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z. invalidný dôchodok uvedený v odseku 1, ktorého poberateľ pred 1. januárom 2004 dovŕšil vek najmenej 60 rokov, ak ide o muža, alebo vek najmenej 57 rokov, ak ide o ženu, sa považuje od 1. januára 2005 za starobný dôchodok.

Podľa § 263 ods. 12 zákona č. 461/2003 Z. z. invalidný dôchodok uvedený v odseku 9 sa vypláca po 31. decembri 2004 zo základného fondu starobného poistenia. Zo základného fondu starobného poistenia sa vypláca aj vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok a sirotsky dôchodok po poberateľovi invalidného dôchodku uvedeného v prvej vete.

Zo základného fondu starobného poistenia sa vypláca aj invalidný dôchodok uvedený v § 263 ods.16 zákona č. 461/2003 Z.z. , ktorý sa taktiež považuje za starobný dôchodok.

V zmysle čl.39 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a čl.30 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Keďže navrhovateľka dovŕšila vek 57 rokov pred 01.01.2004, jej invalidný dôchodok sa od uvedeného dňa považuje za starobný dôchodok a od uvedeného dňa je vyplácaný z fondu starobného poistenia (§ 263 ods.9 a 12 zákona č. 461/2003 Z.z.).

K 1. januáru 2013 bol navrhovateľke invalidný dôchodok, ktorý sa považuje za starobný dôchodok, vyplácaný v sume 313,60 € mesačne a odporkyňa preskúmaným rozhodnutím zvýšila uvedenú dôchodkovú dávku navrhovateľky podľa § 82 a § 293ce zákona v spojení s § 1 písm. e) Opatrenia od 1. januára 2013 o 10,10 €, to znamená ako invalidný dôchodok.

Tento postup odvolací súd nepovažoval za zákonný.

Invalidný dôchodok navrhovateľky sa podľa § 263 ods. 9 č. 461/2003 Z. z. považuje za starobný dôchodok a vypláca sa podľa § 263 ods. 12 zákona č. 461/2003 Z.z. zo základného fondu starobného poistenia.

Dňom 01.01.2004 invalidný dôchodok navrhovateľky prebral funkciu starobného dôchodku (dávky v starobe), i keď druhovo je naďalej dôchodkom invalidným. Na účely jeho valorizácie je však potrebné považovať ho za starobný dôchodok.

Na tomto závere nič nemení okolnosť, že navrhovateľka o starobný dôchodok nepožiadala. Okrem rozhodujúcej okolnosti, že podľa § 263 ods.9 zákona č.461/2003 Z.z. sa invalidný dôchodok považuje za starobný dôchodok, zo spisov navyše vyplýva, že navrhovateľka splnila všetky podmienky na vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods.1 a 2 písm. c) zákona č.100/1988 Zb., teda tak podmienku vekovú ako aj podmienku potrebnej doby zamestnania už dňom 20.02.1994.

Odvolací súd dospel k záveru, že valorizácia invalidných dôchodkov, ktoré sú považované podľa zákona č.461/2003 Z.z. za starobné dôchodky, má byť rovnaká ako valorizácia starobných dôchodkov. Zvýšenie invalidného dôchodku navrhovateľky od 01.01.2013 má byť teda rovnaké ako u poberateľov „klasického“ starobného dôchodku, teda v sume 11,20 € (§ 1 písm. a) Opatrenia č.329/2012 Z.z.).

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods.3 v spojení s § 220 O.s.p. zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 220 a § 250l ods. 2 O.s.p.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo úspešná navrhovateľka ich náhradu neuplatnila a odporkyňa bola v konaní neúspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.